

PRILOŽNOSTI

Glasilo CMEPIUS-a,
Centra RS za mobilnost
in evropske programe
izobraževanja in
usposabljanja

3

December 2008

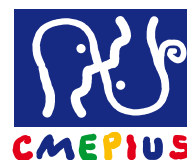

ISSN 1855-2293

GD Izobraževanje in kultura

Program Vseživljenjsko učenje

Spoštovane bralke, spoštovani bralci!

Številka glasila Priložnosti, ki je pred vami, je zadnja v letu, ki so ga zaznamovali duh evropskega medkulturnega dialoga, slovensko predsedovanje Evropski uniji in znotraj njega mednarodna konferenca, posvečena kakovosti v mobilnosti, ter nedavni deseti rojstni dan delovanja slovenske nacionalne agencije za evropske programe izobraževanja in usposabljanja. O konferenci, ki smo jo organizirali skupaj z MŠŠ in Evropsko komisijo, o rojstnem dnevu CMEPIUS-a ter o vseh pomembnih mejnikih in dogodkih letošnjega

leta boste lahko prebrali v rubriki Dogajalo se je. Priložnosti se ne ozirajo le nazaj; tokratna izdaja je posvečena prihajajočemu evropskemu letu kreativnosti in inovativnosti. V ta namen smo k sodelovanju povabili mag. Mirka Zormana, predsedujočega Odboru za izobraževanje in voditelja konference MŠŠ na temo Spodbujanje inovativnosti in ustvarjalnosti – odgovor šol na izzive družbe prihodnosti.

V naši bogati zbirki mednarodnih projektov smo poiskali primere izvirnosti in ustvarjalnosti

na področju izobraževanja in usposabljanja, ki jih združuje duh prihajajočega leta in ki bodo navdih za vse kreativne projekte in aktivnosti v letu 2009.

Navsezadnje pa konec leta prinaša nov evropski razpis za program Vseživljenjsko učenje, čas za nove informativne dogodke in predstavitve ter zadnje prednovoletne aktivnosti. V upanju na miren iztek leta medkulturnega dialoga in kreativen vstop v prihajajoče leto, v želji po novih izzivih in priložnostih vam uredniški odbor in celotna ekipa CMEPIUS-a želimo veliko lepega!

mag. Marja Medved,
v imenu uredniškega odbora

»V stanju kreativnosti je človek vzet iz telesa. V tem stanju človek doseže nekaj, kar je izven njegovega običajnega dosega, nato to pomeša s svojimi izkušnjami in iz tega se rodi nova umetnost.« (E. M. Foster)

KAZALO

Beseda uredniškega odbora	2
Uvodnik	3
Sodelujte z nami	5
eTwinning	5
Comenius	7
Grundtvig	9
Erasmus	10
Leonardo da Vinci	12
Študijski obiski	14
Dogajalo se je ...	15
Ne prezrite	20

Založnik: CMEPIUS, Center RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja
Odgovorna urednica: mag. Marja Medved
Uredniški odbor: Andreja Lenc, Sonja Mavsar, Urša Bajželj, Maja Abramič
Oblikovanje in prelom: Studio 22
Lektorica: Petra Tomše
Tisk: Litera Picta
Naslov uredništva: CMEPIUS, Ob železnici 16, 1000 Ljubljana
E-pošta: info@cmeplus.si
Spletna stran: www.cmeplus.si
Telefon: (01) 586 42 51
Faks: (01) 586 42 31

ISSN 1855-2293

Ko pišem te vrstice, je pobuda, da bi Evropski parlament in Svet Evropske unije leto 2009 proglasila za evropsko leto inovativnosti in ustvarjalnosti, še v kolesju formalnih postopkov obeh omenjenih institucij. Odločitev formalno torej še ni sprejeta, toda naklonjenost pobudi, ki jo je Komisija objavila prav v času slovenskega predsedovanja Svetu Evropske unije in Evropskemu svetu, ima tako nedvoumno podporo, da zapletov v nadaljnjih postopkih skoraj ni mogoče pričakovati. Leto 2009 bo torej priložnost, ko bomo inovativnosti in ustvarjalnosti v vrtcih, šolah in v drugih okoljih, kjer se učimo, posvečali posebno pozornost in si prizadevali, da bomo za to ustvarili ustrezne sistemske razmere. V času predsedovanja Svetu Evropske unije je Slovenija že pomembno prispevala k boljšemu zavedanju o pomenu inovativnosti in ustvarjalnosti za udeležanje strateških ciljev, da bi Evropska unija postala najbolj gospodarsko učinkovita regija in s tem notranje povezana družba sveta. S predložitvijo nekaterih temeljnih dokumentov, z organizacijo odmevne konference o spodbujanju inovativnosti in ustvarjalnosti v izobraževanju kot odzivu izobraževanja na izzive sodobne družbe in z oblikovanjem predloga sklepov, ki so jih šolski ministri potrdili maja letos, je Slovenija že pomembno prispevala k temu, da je ustvarjalnost in inovativnost postala del vsakdanjega besednjaka v palačah Evropske unije. Seveda je to še le začetek dolge poti, ki je zanesljivo ne bomo prehodili prej, preden bomo s koledarja za leto 2009 odtrgali zadnji list.

Najprej se seveda velja vprašati, kaj s spodbujanjem inovativnosti in ustvarjalnosti želimo doseči. Splošni cilj leta ustvarjalnosti in inovativnosti je državam članicam Evropske unije zagotoviti podporo pri spodbujanju ustvarjalnosti z vseživljenjskim učenjem. Ustvarjalnost pri tem kaže razumeti kot gonilo inovativnosti in ključni dejavnik razvoja osebnih, poklicnih, podjetniških in družbenih zmožnosti, pomembnih za dobrobit posameznika in blaginjo družbe. Institucije EU so opredelile še vrsto bolj specifičnih ciljev, kot so oblikovanje razvoju ustvarjalnosti in inovativnosti naklonjenih okolij, spodbujanje estetskega čuta, čustvenega razvoja, stranskega mišljenja in intuicije ter ustvarjalnosti otrok od najzgodnejšega otroštva, enakovredno skrb za umetniško ustvarjanje, v matematiki in na različnih naravoslovnih in družboslovnih področjih.

Za nadaljnje razumevanje kaže na kratko opredeliti oba pojma – ustvarjalnost in inovativnost. Najpreprosteje ju morda lahko pojasnimo z opredelitvijo razlike med njima: medtem ko gre pri ustvarjalnosti za odkrivanje novega in ustvarjanje novih povezav v območju znanega, pomeni inovativnost uveljavitev novosti na trgu, pri čemer kot merilo lahko služi ekonomska učinkovitost. Značilnosti in zmožnosti, ki so potrebne za eno ali drugo, so lahko zelo različne: medtem ko ustvarjalnost običajno povezujemo z nenavadnim načinom mišljenja, inovativnost terja predvsem lastnosti in veščine, ki opredeljujejo podjetniške zmožnosti. Čas, v katerem živimo, nam s svojimi globokimi družbenimi in gospodarskimi težavami (vse do vprašanja odnosa med človekom in naravnim okoljem) zastavlja številna kompleksna vprašanja in odkriva težave, ki terjajo pragmatične kratkoročne in dolgoročne rešitve. Vse bolj jasno postaja, da bodo pri izbiri rešitev in usmerjanju nadaljnjega družbenega razvoja potrebni temeljni etični razmisleki o naši skupni prihodnosti, saj se nam sicer prav lahko zgodi, da prihodnosti kmalu ne bo več.

Slovenija se že lahko pohvali z bogato ustvarjalnostjo in inovativnostjo v pristopih k učenju in poučevanju. V letu 2009 kaže razmisliti predvsem glede tega, kako z različnimi pristopi, z boljšim razumevanjem procesov ter razmerij med tradicionalnim pojmovanjem znanja in z ustvarjalnostjo pozornost nameniti predvsem razvoju tistih značilnosti in lastnosti, ki smo jim morda doslej posvečali premalo pozornosti, kako ustvariti razmere za uveljavitev prav vsakega posameznika in njegovih specifičnih nadarjenosti.

*mag. Mirko Zorman,
Zavod RS za šolstvo*

V

rtec in šola enaindvajsetega stoletja bosta osrednji instituciji s temeljnim poslanstvom spodbujanja in podpiranja ustvarjalnosti ter timskega dela pri posameznikih (učiteljih, učencih/dijakih, starših, predstavnikih lokalne skupnosti ...), pri skupinah/timih kot tistih jedrih oz. sredinah, kjer se prepleta in dopolnjuje ustvarjalnost posameznika ter sočasno spodbuja kooperativnost, prijateljski duh in partnerstvo (bodisi pri projektnih nalogah, v razrednih skupnostih ali timih, pri skupinah, ki vključujejo lokalno, regionalno ali mednarodno skupnost), ter tudi na nivoju institucije, posledično okolja in širše družbene skupnosti. Ustvarjanje nečesa novega je pogojeno s kreativnostjo, miselno iskristovostjo in navsezadnje z inovativnostjo. Vse to je običajno združeno v razvojnem projektnem delu. Razvojno delo in inovacije so v slovenskem šolstvu že tradicija. V začetku so bile redek pojav v posodabljanju pedagoške prakse, danes pa so njegova uveljavljena in pomembna oblika. Vsebine inovativnosti in razvoja so pogostejše prihajale 'od zgoraj navzdol', vendar v zadnjem obdobju prihaja vedno več pobud tudi 'od spodaj navzgor', k čemur so prispevale različne spodbude – tudi s strani Evropske unije v okviru programov, kot sta bila Socrates in Leonardo da Vinci, sedaj pa program Vseživljenjsko učenje. Tako pridobljena pedagoška spoznanja je na sistemski ravni vredno oplemenititi z ukrepi, ki bi vzgojno-izobraževalne ter strokovne institucije in njihove strokovne sodelavce spodbujali k samostojnemu iskanju in razvijanju novosti ter razširjanju 'dobre prakse' v vsakdanje življenje. Gre za 'valorizacijo', predstavljeno malo drugače, bolj vsebinsko.

Obstaja vrsta dobrih razlogov, ki podpirajo razvoj valorizacije – sistematičnega razširjanja in uporabe oziroma izkoriščanja rezultatov. Med pomembne lahko uvrstimo: vpliv na oblikovanje politike izobraževanja in usposabljanja, izboljšanje/zagotavljanje večje trajnosti projektnih rezultatov in krepitev učinka programov in projektov na sistemski ravni. Hkrati pa pripomoremo k ustvarjanju prihrankov, saj se lažje izognemo ponavljanju projektnih vsebin – 'odkrivanju tople vode'.

Zagotovo bo učinek rezultatov projektnega dela boljši ali vsaj opaznejši na makro ravni, praviloma pa je osebna izkušnja tista, ki je pomembna za začetek nekega procesa, še zlasti ustvarjalnosti. Nekaj utrinkov oziroma razmišljanj o tem boste našli v pričujoči izdaji glasila Priložnosti.

mag. Majda Širok,
direktorica CMEPIUS-a

Primeri inovativnosti in kreativnosti v projektih programa Vseživljenjsko učenje

eTwinning projekt Osnovne šole Podbrdo (os.podbrdo@guest.arnes.si)

Naša šola je majhna šola, šteje nekaj čez osemdeset učencev, a je pomembna tudi kot kulturno središče Baške grape. Lani je z napeljavo ADSL-ja spletna cesta do Podbrda končno omilila občutek oddaljenosti in 'zaBačenosti'. Ne le učenci, tudi krajanje lahko to občutijo na brezplačnih tečajih računalništva na šoli.

Nekdanja 'zaBačenost' je eden glavnih razlogov, da sodelujemo v takšnih projektih, kot je eTwinning. Dva tisoč kilometrov do Portugalske je za sodelovanje prek spleta 'mačji kašelj'. Najlažji način sporazumevanja med narodi pa so kretnje in slike. Sploh pri fiziki, kjer večkrat stvari ne razumemo niti v slovenščini. No, in tako sva se z učiteljico s Portugalske odločila za zbiranje fotografij in kratkih filmov iz našega vsakdanjega življenja, ki se tičejo osnovnošolske fizike, ki jo učiva.

Vsako fotografijo ali film, za katerega sem dal soglasje, je moral učenec opremiti s kratko razlago ali vprašanjem v treh jezikih: slovenščini, angleščini in portugalsščini. Angleščino naj bi učenci višjih razredov že obvladali, a 'po liniji najmanjšega odpora' je možno vsaj približno prevajati tudi s spletnim prevajalnikom (Presis družbe Amebis). Približno toliko znajo Portugalci prevesti v svojo 'português'.

Fotografije smo zbirali glede na učni načrt pri fiziki. Tako smo v začetku leta zbirali slike na temo 'merjenje', nadaljevali s 'silami', 'gostoto', 'delom' in 'toploto', v 9. razredu smo začeli z 'gibanjem' in zaključili z 'elektriko' in 'magnetizmom'. Poglavlji 'svetloba' in 'vreme' sta najlažji, zato je zbiranje slik potekalo že v nižjih razredih. Vseeno so slike prihajale bolj po navdihu – aha, tole je povezano z zvokom, tale fotografija s hitrostjo ...

Odkar ima praktično vsak mobilni telefon vgrajen vsaj VGA-fotoaparati, imamo fotoaparati vedno pri roki. In digitalna fotografija je praktično zastopnik.

sites.google.com in picasa.google.com

Poleg fizike učim računalništvo. Pri tem je najtežje osmisliti, zakaj je vredno dobro spoznati orodja, kot sta npr. PowerPoint ali Impress.

Predstavitve, namenjene ocenjevanju, so res dolgočasne. Meni in učencem – avtorjem. Predstavitve, namenjene Portugalkam, pa ne. Fotografija na zahtevo domačega učitelja je vedno 'kar neki'. Fotografija, namenjena 'tistim tam ob Atlantiku', je posneta brezhibno. Pri pisanju e-pošte tujcem pišem pravilno, 'k drugač pa sploh ni mus to'.

Tudi YouTube ni več namenjen samo iskanju šal, ampak v pomoč pri novih idejah in preverjanju, kaj svet že pozna.

Kar je uporabnega, objavimo na Wikipediji. Podbrdo je tako eden redkih slovenskih krajev, ki je poleg Ljubljane dostojno predstavljen na portugalski Wikipediji in je bil dolgo časa najmanjši slovenski kraj, ki ste ga našli na angleški Wikipediji.

Vse fotografije in filme, skupaj s komentarji, objavljamo na spletnem naslovu <http://picasaweb.google.com/phisica>.

Poleg tega pa smo si s Portugalci izmenjali še predstavitve naše države, pokrajine, kraja, šole in nas samih. Našo skupno spletno stran najdete na naslovu <http://sites.google.com/site/phisica>.

Googlova programa Picasa in Sites, ki sem ju izbrskal za delo pri projektu, sem v dveh urah predstavil tudi učiteljem naše šole. Več časa tudi ni bilo potrebnega, saj sta programa za uporabo tako zelo enostavna, kot sta močna.

- Z brezplačnim enostavnim Googlovim programom Picasa lahko na spletu objavimo slike z enim samim klikom. Z geslom je omogočeno dodajanje slik komur koli. In s katerega koli računalnika. Na spletu težko najdemo dobre fotografije s fizikalnimi primeri in večinoma je zanje treba plačati. Pa čeprav so le slike 'trapastih' poskusov.
- Z brezplačnim enostavnim Googlovim orodjem Sites lahko izdelamo in objavimo spletne strani. Pozabite NVU, FrontPage, Dreamweaver in tečaje urejanja spletnih strani: za večino izobraževalnih potreb so na Google Sites dovolj trije gumbi – Edit, Save in Publish. Ocena težavnosti: lažje kot Word.

Močno je poraslo zanimanje za mednarodno sodelovanje pri učencih, česar pred klepetalnicami ni bilo. Tudi angleščine se ne bojijo več; po pravici povedano tudi zato, ker so videli, kako slabo gre angleščina Portugalcem. In zaenkrat namesto potovanja tja – klik na Google Earth pokaže, da je Portugalska 1 A.

Fiska cveke pr'tiska

Naravoslovni predmeti se včasih komu zdijo 'težji', sploh fizika. Zbiranje slik in povezovanje učnih predmetov z vsakdanom pa verjetno komu odpihne strah pred težavnostjo. Preprostost, enostavnost, motivacijska vrednosti in povezovanje vsakdana s 'težko' fiziko so po mojem mnenju glavna odlike našega projekta.

Prav gotovo bomo še sodelovali, saj tudi mlajši učenci tako želijo. Sploh pa, s projektom smo celo zmagali na Zlatem kablu – in tako priznanje skupaj z darilci za nastop pred množico učiteljev na KonfeTu bi radi imeli vsi.

Ambrož Demšar,
koordinator projekta

Comenius šolska partnerstva

Comenius projekt z naslovom *Environmental influences on life – Pollution and its effects on the ecosystem and social environment*, ki ga je izvajala Gimnazija Jožeta Plečnika Ljubljana, je bil že v osnovi zasnovan interdisciplinarno. V EU je bilo v zadnjih letih več opaznih vzpodbud za popularizacijo naravoslovja, zato smo vključili biologijo, kemijo, fiziko, astronomijo in informatiko.

Glavni namen strokovnega dela projekta je bil ovrednotiti vpliv onesnaževanja na ekosisteme in družbo. Dijakom smo želeli prebuditi in dvigniti zavest o posledicah človekovega delovanja in zavest o skupnem prizadevanju za odgovoren odnos do narave v EU.

Uporabljali smo tako preproste metode in tehnike kot tudi IKT s prenosnim ekološkim laboratorijem (CBL – Voyage 200, Vernierjevi senzorji), z računalniki in vmesniki.

Prvo leto smo določali kakovost vode, njene fizikalne lastnosti ter vodo kot ekosistem. Projektno leto smo začeli z mednarodnim naravoslovnim taborom – MENATA 1, ki je potekal delno na naši šoli, delno pa v Pliskovici na Krasu. Tabor je bil za vse nas veliko pozitivno presenečenje. Na tabor so prišli dijaki in profesorji partnerskih šol iz Avstrije, Cipra in Litve.

Že prvi dan se je med nami ustvarila pristna delovna dinamika ter veselje, da smo skupaj in da lahko raziskujemo v naravi. Dijaki so se izkazali tako pri terenskem delu ter vsakodnevnem poročanju v angleščini kot tudi v kuhinji. Seveda so bili posebno prijetni tudi skupni večerni pogovori ob ognju in astronomskem opazovanju neba.

Drugo leto smo se ukvarjali z ozračjem. Na šolski terasi smo postavili vremensko hišico ter nato jeseni vestno spremljali različne atmosferske parametre. Dijaki so v parih vsak glavni odmor

odčitavali podatke iz merilnih instrumentov. Poleg šolskih naprav smo si sposodili tudi merilnik prašnih delcev, ki je ključen za določanje onesnaženosti zraka.

Nekatere vzorce smo nato še laboratorijsko obdelali, rezultate pa smo primerjali z meritvami ARSO.

Tretje projektno leto smo zopet začeli s taborom v Sloveniji, MENATA 2. To leto so bile osrednje teme energija, tla in hrana. S pomočjo sončne peči smo raziskovali značilnosti Sonca in njegove energije ter se naučili slediti prenosu te energije v ekosistemu, tako v kopenskem kot morskem. Na področju raziskovanja hrane smo izvedli merjenje radioaktivnosti posušenih gob iz vseh partnerskih držav, se lotili aditivov in gensko spremenjenih organizmov. Za vse pa je bila zelo zanimiva tudi delavnica o psihološkem vplivu barve hrane. Dijaki so pripravljali različne pogrinjke, predstavili so tradicionalne jedi svojih držav in seveda uživali v njihovem preizkušanju.

Po taboru smo nato med letom od jeseni do pozne pomladi raziskovali lastnosti, sestavo in kakovost tal v parkih v okolici naše šole. Tudi te rezultate smo primerjali z uradnimi in prišli do zanimivih zaključkov, ki smo jih objavili v končnem poročilu.

Dijaki so bili vedno vključeni v vse faze projekta; v načrtovanje, izvedbo in evalvacijo. Delali so z velikim veseljem, še posebno so bili navdušeni nad terenskim in laboratorijskim delom, malo manj pa nad pisanjem poročil.

Z nami so bili tudi na vseh projektnih srečanjih. Njihovo število je bilo seveda močno odvisno od razpoložljivega denarja. S pomočjo donatorjev je bila naša ekipa vedno številčna in pestra.

Na projektnih sestankih so dijaki predstavili svoje delo. V Litvi smo ob dnevu jezikov za vse naše partnerje pripravili tudi delavnico v slovenskem jeziku.

Ob koncu projekta ostaja veliko konkretnih sadov: izpopolnili smo šolsko opremo za terensko delo, pripravili nova gradiva za delo v razredu, se naučili uporabljati nekatere nove instrumente, pripravili zelo zanimivo spletno stran ...

Projektno delo smo predstavili na mnogih šolskih ter mestnih prireditvah, objavili pa smo tudi nekaj strokovnih in poljubnih člankov.

Ob tem projektu smo se vsi mnogo naučili: kako delati v skupini, razmišljati interdisciplinarno, uporabljati sodobno tehnologijo, natančno meriti, analizirati in kritično interpretirati podatke, predstaviti svoje delo ostalim, spoznavati različne kulture in si prizadevati za pristne medčloveške odnose.

Mladi, ki so imeli možnost te barvite in bogate izkušnje v projektu, tkejo nove vezi med narodi in postajajo upanje za prihodnost našega skupnega evropskega prostora.

šolska koordinatorica:

mag. Darja Silan, prof. biol.,

Gimnazija Jožeta Plečnika Ljubljana

Naslov projekta:

Politika spolov v realnosti: izmenjava izkušenj, metod in strategij za integracijo načela enakosti spolov in krepitev vloge spolov na različnih političnih področjih (RealGem)

Izkušnje v procesu implementacije načela integracije enakosti spolov (gender mainstreaming) kažejo na potrebo po treningih senzibilizacije za spol, ki naredijo vidne spolne dualizme in spolno specifične družbene strukture, hierarhije ter izboljšajo zadevno kompetentnost političnih akterjev. Namen projekta je bil izmenjava didaktičnih izkušenj, praks, metod in dobrih zgledov pri implementaciji načela integracije enakosti spolov, ki zajemajo tako priporočila za izobraževanje kot tudi politično svetovanje, organizacijsko analizo spolov, spolno senzibilno finančno načrtovanje (gender budgeting), senzibilizacijo akterjev ipd. Poleg izmenjavanja, eksperimentiranja in razvijanja metod senzibilizacije za spol je bil pomemben poudarek pri projektu namenjen vključevanju moških perspektiv in obravnavanju moških kot aktivnih partnerjev v procesih enakosti spolov. Natančno metode senzibilizacije za spol namreč lahko spodbujajo moške k redefiniranju aktualnih spolnih vlog in režimov. Moški in ženske so pojmovani kot učeči se akterji v strukturnih spremembah. Še več, so multiplikatorji strukturnih sprememb. Tematsko se je projekt osredotočal tudi na preizkušanje novih področij integracije načela enakosti spolov (kot je na primer povezava med spolom in trajnostnim razvojem). Projektni partnerji iz Nemčije, Avstrije in Španije imajo že večletno prakso pri izvajanju metod senzibilizacije za spol. V RealGemu so svoje znanje in izkušnje prenesli tudi na Slovenijo. V Sloveniji smo znanje s pridom uporabili tako pri akcijskem delu na področju civilne družbe in javne uprave kot tudi pri razvijanju in izvedbi nadaljnjih nacionalnih in mednarodnih projektov.

Učeče se partnerstvo RealGem je izpostavilo in odsevalo medkulturno razsežnost pri izmenjavi metod usposabljanja in spodbujanja občutljivosti za spol. To nam je omogočala nenehna teoretično-praktična razprava o vprašanju koncepta spola pri izobraževanju odraslih. Razmišljanje o medkulturni razsežnosti koncepta spola se je navezovalo na osnovno teoretično ozadje politik integracije načela enakosti spolov, in sicer v naslednjih točkah:

1. Možnosti in omejitve politik enakosti spolov, povezane z uveljavljanjem in percepcijo spola v izobraževalni praksi. Slednje vključuje nevarnost reprodukcije spolnih dualizmov pri metodah usposabljanja kot tudi manifestacijo dihotomij narava/kultura, ki so tesno povezane z vprašanji spola.
2. Sprememba paradigem politik enakosti spolov, ki se od strategij enakosti žensk pomika proti strategijam enakosti spolov z vidika večje vidnosti moških kot akterjev oziroma ciljnih skupin in njihove vključenosti v procese.
3. Ambivalence v konsistentnosti koncepta 'spola' za praktično delo: ali ostajamo v dualističnem modelu in ali je integracija načela enakosti spolov resnično pozitivna za vse (kar je naš cilj) – ali v njej nekateri zmagajo, drugi pa nujno nekaj izgubijo? Ali lahko koncepti različnosti ponudijo alternativne poglede?

Partnerstvo RealGem je gradilo na pomenu osebnega razvoja in vključevanja vsakodnevnih izkušenj v vsebine izobraževanja za odrasle, kar je pomembno zaradi povezave med vseživljenjskim učenjem in aktivnim državljanstvom. Evropske razprave o delovanju 'storitev v splošnem interesu' naslavlja državljanke in državljane Evropske unije v njihovi vlogi aktivnih in kompetentnih strank, potrošnikov in strokovnjakov na različnih področjih javnih in zasebnih storitev, kot so nega in oskrba, mobilnost, telekomunikacije, oskrba z energijo, oskrba z vodo, izobraževanje ipd. V RealGemu smo v te teme vključevali dimenzijo spola. Poleg tega smo v partnerstvu odnose iz vsakodnevnega življenja metodološko povezali z dimenzijo medkulturnosti, ki naj podpre potrebo po poudarjanju vidikov osebnega razvoja v izobraževanju za spolno enakopravnost. V drugem letu delovanja partnerstva RealGem smo cilje projekta nadgradili tudi s paradigmo vseživljenjskega učenja za trajnostni razvoj, ki je bila opredeljena na Generalni konferenci Unesca 2003.

*dr. Majda Hrženjak,
Mirovni inštitut – Inštitut za sodobne
družbene in politične študije*

Spletni naslov projekta: www.realgem.net

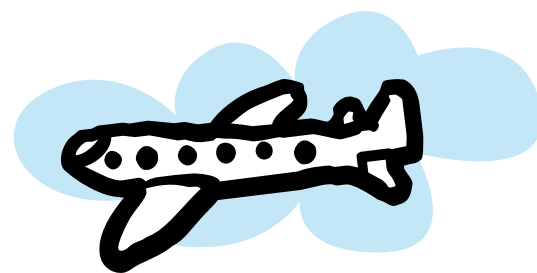

Mednarodna mobilnost študentov in pedagoškega osebja kot faktor zagotavljanja konkurenčnosti visokega šolstva

Nadarjenost – velika prirojena sposobnost za določeno umsko ali fizično dejavnost – je temelj družbe, temelječe na kreativnosti. Povečevanje nadarjenosti vključuje mobiliziranje kulture in tradicije, vzpostavitev izobraževalnih institucij in povečevanje njihove kakovosti ter vcepljanje vrednot, ki dajejo prednost dosežkom in iniciativi. Storilnost takega talenta v obliki idej se lahko ustvari iz družbenih mrež. Prevajanje kreativnosti v inovativnost je tako dejavnost več spodbud. *(Povzeto po Yusuf: From Creativity to Innovation, 2007)*

Visokemu šolstvu se pripisuje vedno bolj pomembna vloga pri doseganju gospodarske rasti. Nedavne raziskave primernih institucij in gospodarske rasti ugotavljajo, da se lahko rast produktivnosti doseže s posnemanjem ali z novimi področji inovativnosti, pri čemer se pomembnost inovativnosti za rast povečuje, ko se tehnologije v svetu približujejo svojim mejam. Medtem ko imajo vlaganja v osnovno in srednje šolstvo večji vpliv na sposobnost države, da uvede obstoječe tehnologije, investiranje v visoko šolstvo (še zlasti v dodiplomsko izobraževanje) vpliva na sposobnost ustvarjanja vrhunskih inovacij. Glavna sila, ki lahko sproži razvoj in trajnost odličnosti v evropskem visokošolskem prostoru, je pripravljenost in sposobnost njegovih (avtonomnih) visokošolskih institucij delovati v konkurenci za študente, pedagoško osebje in finančna sredstva. *(Povzeto po Aghion et al.: Higher aspirations: An agenda for reforming European universities, 2008)*

Z ustvarjanjem evropskega visokošolskega prostora postaja mednarodna mobilnost študentov in pedagoškega osebja eden od pomembnih dejavnikov ustvarjanja tekmovalnosti v visokem šolstvu in zagotavljanja njegove kakovosti. Zato ni presenetljivo, da bolonjski proces postavlja mobilnosti za enega osrednjih elementov prenove visokega šolstva, ki **»ustvarja priložnosti za osebno rast, razvija mednarodno sodelovanje med posamezniki in institucijami, izboljšuje kakovost visokega šolstva in raziskovanja ter daje podlago evropski razsežnosti«**. Mobilnost je tudi eno od akcijskih področij bolonjskega procesa za leto 2009. *(Londonski komunike, 2007)*

V Sloveniji so sredstva, namenjena Erasmus mobilnosti študentov, še vedno največja finančna spodbuda za mednarodno mobilnost slovenskih študentov. Erasmus mobilnost je postala pomembno orodje v podporo implementaciji bolonjskega procesa in ustvarjanju enotnega evropskega visokošolskega prostora. Pričakujemo, da bodo visokošolske institucije v prihodnje vključile aktivnosti v okviru programa Erasmus v svoje sisteme vzpostavljanja kakovosti, saj od študentov in zaposlenih, ki gredo v tujino ali pridejo gostovat v Slovenijo, lahko pridobijo dragocene povratne informacije o stanju kakovosti visokega šolstva v Sloveniji in njegovi primerljivosti v Evropi ter zberejo primere dobrih in slabih praks v poučevanju kot tudi upravljanju univerz in širšega sodelovanja z družbo.

Duša Marjetič
CMEPIUS

ERASMUS – Intenzivni programi – IP

Inovativnost znotraj sektorskega programa ERASMUS predstavljajo tudi t. i. intenzivni programi, ki bi jih najlažje, najkrajše in najbolj natančno pojasnili z izrazom 'poletna šola'. Gre za programe, kjer se v partnerstvo povežejo univerze iz vsaj treh različnih držav nosilk EUC, ki skupaj sestavijo dva- do šesttedenski program predavanj in vaj, ki se ga udeležijo študenti in predavatelji različnih strok iz najmanj treh različnih držav (članic EU, treh članic držav EFTA in Turčije). V tako mednarodno pisani sestavi se z multidisciplinarnimi pristopi osredotočijo na strokovne vsebine, ki se v rednih univerzitetnih kurikulumih ne pojavljajo ali pa zgolj obrobno, so pa aktualne in odgovarjajo na izzive na evropski ravni in tako z novimi pristopi prispevajo k aktivni izmenjavi in širjenju novih znanj na novih področjih. Več o izbranih programih v Sloveniji na spletni strani CMEPIUS-a: http://www.cmepius.si/vzu/erasmus/intenzivni_programi.aspx.

Sonja Mavsar
CMEPIUS

ERASMUS – Individualna mobilnost

Inovativnost skozi mobilnost študentov in zaposlenih na visokošolskih zavodih je proces, s katerim se spopade vsaka institucija, ki želi sodelovati v programu Erasmus. Skozi različne procese razvijanja in spreminjanja visokega šolstva v Sloveniji, kjer je največji poudarek na bolonjskem procesu, si evropske visokošolske institucije prizadevajo za soustvarjanje evropskega visokošolskega prostora. Tako sama organizacija mobilnosti kot tudi izvedba mobilnosti na različnih ravneh nam ponujata vpogled v različne pristope in tehnike delovanja institucij. Najbolj pomemben vidik inovativnosti pri mobilnosti je raznolik način spoznavanja in podajanja znanja na obeh ravneh. Uvedba novih, bolj učinkovitih pristopov postaja ključ do uspeha diplomantov ter nas vodi do skupnega cilja – družbe znanja.

Aljoša Belcijan
CMEPIUS

Naslov projekta: **Inovacijski model podjetja — i-model**

Nosilec: **Korona plus d.o.o. — Inštitut za inovativnost in tehnologijo, Cesta na loko 19, p.p. 3411, 1001 Ljubljana**

Glede na cilje, zastavljene v Lizbonski strategiji, EU še vedno zaostaja za najrazvitejšimi državami na področju inovativnosti. Ker je to temeljni kamen za doseg bolj dinamičnega, konkurenčnega in na znanju temelječega gospodarstva, se torej srečujemo s t. i. 'inovacijsko vrzeljo' med EU na eni strani ter ZDA in Japonsko na drugi. Zato ni naključje, da je EU postavila področje inovativnosti med prioritete.

Raziskave kažejo, da med vložki v inovativnost in gospodarskimi rezultati obstaja pozitivna korelacija. Istočasno ugotavljamo, da velik prispevek k BDP predstavljajo panoge, ki so (z vidika medijske odmevnosti, marsikdaj pa tudi nacionalnih razvojnih prioritet) manj zanimive, npr. lesnopredelovalna industrija. Potencialni učinki dviga inovativnosti, z njo pa ekonomskih rezultatov, so torej prav v teh panogah velikega pomena. Gre za pomembno dejstvo, ki bi ga odgovorni v posameznem podjetju kot tudi na nivoju evropskih držav lahko s pridom izkoristili.

Statistični podatki kažejo, da je bilo v letih 2002—2004 (statistične informacije — Rapid Report 29/2007) v slovenski lesni industriji (obdelava in predelava lesa, proizvodnja vlaknin, proizvodnja pohištva, druge pred. dejavnosti) tristo pet podjetij, od tega je bilo inovativnih manj kot deset odstotkov. Žal nas raziskave opozarjajo, da tudi ta desetina še zdaleč ni izkoristila vseh potencialov. Situacija v drugih državah EU je primerljiva.

Vse to so bili razlogi za mednarodni projekt (Grčija, Slovaška, Slovenija, Švedska), v okviru katerega smo razvili metodologijo spodbujanja inovacijskih procesov v podjetjih in jo uspešno uporabili. T. i. i-model ponuja uporabno orodje za izboljšanje inovacijskih procesov podjetij tako na strateškem kot tudi na operativnem nivoju. Gre za skupek metodologij, postopkov in materialov, 'pripravljenih za uporabo' — diagnostično orodje, priročnik, izobraževalni program, spletne strani, dodatni materiali itd. Razvili smo tudi kratko različico, t. i. Inovacijsko orodjarnico, ki je namenjena predvsem manjšim podjetjem.

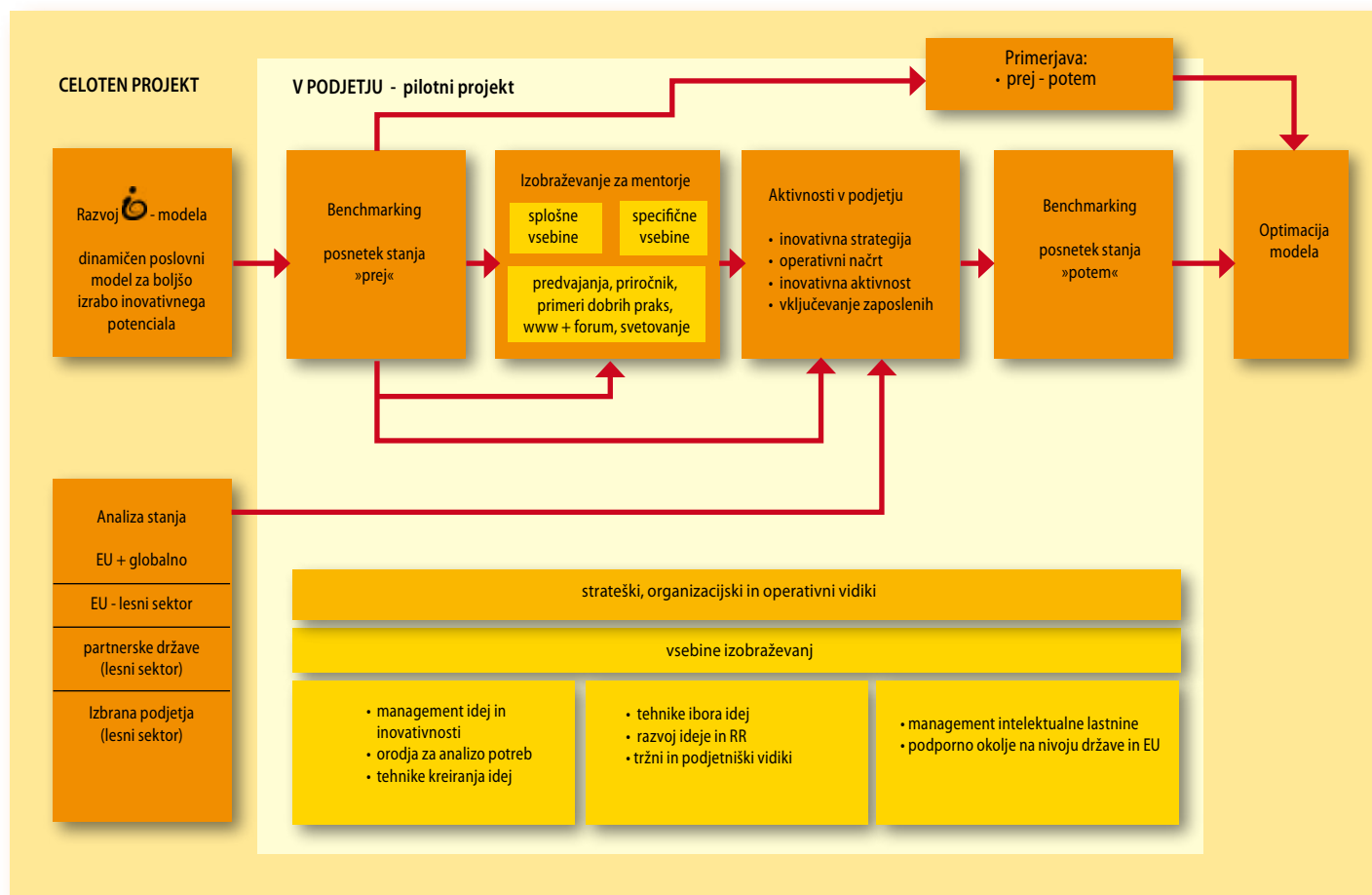
Projekt je bil med uporabniki ter v strokovnih krogih odlično sprejet, saj je vključenim podjetjem in tudi drugim zainteresiranim podjetjem ponudil možnost izboljšav tako na strateškem kot tudi na operativnem nivoju, spremljamo pa tudi že konkretne gospodarske koristi za sodelujoča podjetja (npr. izboljšavo proizvodnje linije nestandardnih proizvodov, zmanjšanje zagonskih stroškov na žagi, razvoj novih generacij proizvodov v sodelovanju s slovensko Visoko šolo za dizajn, organizacijske inovacije na področju dela ...).

Na podlagi izkušenj pripravljamo tudi prenos metode know-how v druge panoge in države, kar bomo predvidoma začeli izvajati že v letu 2008. Več na spletni strani <http://www.innovation.si>.

Spletna stran projekta I-model

*Knjiga, ki je nastala v okviru projekta:
Managing Innovation and R&D
Processes in EU Environment*

Funkcijska shema projekta

Misel:

»Vsı mislimo, da je bistvo drevesa sadež, v resnici pa je seme!« Nietzsche

avtorja:

izr. prof. dr. Borut Likar, Urška Mrgole

koordinator:

izr. prof. dr. Borut Likar,

e-pošta: borut.likar1@guest.arnes.si,

tel: + 386 (1) 283 90 53

Študijski obisk št. 144:

Quality – a holistic approach to environmental education

Kot predstavnik Šolskega centra Velenje sem se od 26. do 30. maja 2008 udeležil študijskega obiska z naslovom Quality – a holistic approach to environmental education v mestu Boden na severu Švedske. Delovna skupina je štela enajst udeležencev iz osmih evropskih držav.

Program študijskega obiska je vseboval ogled šol v okrožju Boden, hospitacije pri pouku, pogovore s kolegi učitelji, konec dneva pa je bil namenjen pisanju skupinskega poročila.

Tematsko področje in naslov študijskega obiska sta mi govorila, da bomo med študijskim obiskom spoznavali procese ugotavljanja in zagotavljanja kakovosti pri izvajanju izobraževalnih vsebin na področju okoljevarstva, da bomo obravnavali problematiko varstva okolja v krhkem arktičnem okolju ter da bomo deležni vpogleda v način izvedbe pouka okoljevarstvenih vsebinskih sklopov. Pravzaprav sem na Švedsko odpotoval v pričakovanju, da bom lahko o izkušnjah švedskih kolegov poročal na programskem učiteljskem zboru rudarske šole, ki se je na Šolskem centru Velenje pripravljal na uvedbo izobraževalnega programa okoljevarstveni tehnik v šolskem letu 2008/2009. Vendar so imeli organizatorji drugačne načrte. Dejansko je bil ves študijski obisk namenjen pretežno spoznavanju delovanja švedskega šolskega sistema v praksi, s poudarkom na celostnem pristopu do izobraževanja. Spoznali smo, da je osnovno načelo pri izvajanju pouka tako na predšolski, osnovnošolski in srednješolski stopnji načelo integracije različnih vrednot v vsakodnevno prakso.

Okoljska vzgoja je integrirana v vsakdanji pouk. Ne obstaja poseben predmet, kljub temu pa šole velik del tedenskega pouka izvajajo v naravi ali izven šolskih prostorov. S tem pri učencih krepijo zavest o sožitju z naravo, razvijajo pomen trajnostnega razvoja in ohranjanja okolja, učenci pa se zavedo vrednosti narave ter ponotranjijo vrednote ohranjanja in spoštovanja okolja. Obenem se s poukom v naravi v obliki izvajanja različnih vaj spodbuja medsebojno sodelovanje med učenci in poudarja pomen skupinskega dela. Ob tem je treba zapisati, da imajo švedske šole na voljo ustrezne pogoje za pouk v naravi, saj ima vsaka šola v lasti svojo šolsko posest in kočo v naravi.

V luči uvajanja novih, modularno zasnovanih izobraževalnih programov v slovenske srednje šole, sta me še zlasti zanimala sistem in organizacija pouka. Večinoma so izvajali celodnevni pouk, posebnost pa je bil urnik, iz katerega je bilo razvidno, da imajo razredi različno dolge učne ure in odmore. Učitelji so v dobro opremljenih šolah skoraj ves dan. Poleg pouka učitelji različnih šol v okraju medsebojno poenotijo merila za ocenjevanje, ki morajo biti skladna z nacionalnim katalogom znanj. Nato šola oziroma odgovorni učitelj (ne poznajo razrednika, marveč je posamezni učitelj zadolžen za mentorstvo do desetim učencem) v sodelovanju z učencem in njegovimi starši pripravi individualni razvojni načrt, v katerem je med drugim opredeljen način preverjanja in ocenjevanja znanja za vsak predmet prek celotnega šolskega leta, poleg tega pa še metode učenja. Osnova za individualni razvojni načrt je posebna pogodba o sodelovanju s starši in učencem, ki jo sklene šola. V tej pogodbi je med drugim zapisana obveza, da morajo starši vsaj enkrat mesečno priti v šolo na pogovor. Delo učiteljev torej poteka po načelu individualnega pristopa do učenca, zato se razvijajo zelo sproščeni, skoraj družinski medsebojni odnosi. Sodeč po komentarju enega od učencev (»Pa kaj, če dobimo nalogo, da se moramo naučiti dvajset strani iz učbenika. Saj to ja ni nič posebnega.«), je tovrsten pristop uspešen. Da pa je mogoč takšen individualni pristop, se učitelji redno usposabljaajo. Na leto se mora vsak učitelj udeležiti vsaj 100 ur usposabljanja, pri čemer se večina usposabljanj odvija po koncu pouka (pozno popoldan) ali pa med šolskimi počitnicami.

Čeprav moja prvotna pričakovanja niso bila izpolnjena, je bil zame študijski obisk izjemno poučen in koristen – zaradi vzajemnega učenja in izmenjave mnenj in pogledov na vsakodnevno delo v šoli sem pridobil nova spoznanja, ki jih v želji po dvigu kakovosti pouka uporabljam pri delu v šoli.

Miran Papež, Šolski center Velenje

V času predsedovanja Slovenije Evropskemu svetu smo izvedli mednarodno konferenco **Kakovost v mobilnosti programa**

Vseživljenjsko učenje

Konferenca je potekala 12. in 13. junija 2008 v Ljubljani v okviru dejavnosti slovenskega predsedovanja Svetu EU. Organizirali smo jo Center RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja (CMEPIUS), Ministrstvo za šolstvo in šport Republike Slovenije ter Generalni direktorat za izobraževanje in kulturo Evropske komisije.

Mednarodna mobilnost posameznikov kot orodje za doseganje ciljev strategije konkurenčnosti EU (lizonska strategija) postaja vse pomembnejša. Pri mobilnosti ne gre le za povečevanje količine individualne mobilnosti, temveč tudi za njeno kakovost. Kakovostnejša mobilnost prinaša večje vplive tako za posameznika in za organizacijo kot tudi za širše okolje.

Udeleženci konference smo se posvečali vprašanju kakovosti mobilnosti. Naš namen je bil pridobiti priporočila, kako izboljšati dostopnost mobilnosti ter okrepiti kakovost, prepoznavnost in učinke mobilnosti osebja. Razprava je temeljila tako na evropski politiki kot tudi politiki posameznih držav glede vseživljenjskega učenja, prav tako pa tudi na praksi organizacij in posameznikov, ki so sodelovali pri mednarodni mobilnosti.

Konference se je udeležilo več kot tristo devetdeset predstavnikov iz dvaintridesetih držav. Začela se je 12. junija s slavnostno večerjo, katere gostiteljica sta bila **dr. Milan Zver**, minister za šolstvo in šport Republike Slovenije, in **Ján Figel'**, evropski komisar za izobraževanje, usposabljanje, kulturo in mladino. Zbrane je nagovorila **Ljudmila Novak**, poslanka Evropskega parlamenta in članica Odbora za kulturo in izobraževanje EP.

Ob tej priložnosti so bili predstavljeni projekti, nominirani za evropsko priznanje na področju vseživljenjskega učenja za kakovost v mobilnosti. Petnajst zmagovalnih projektov iz trinajstih držav članic je pokazalo, kako mobilnost širi obzorja, povečuje spretnosti, ustvarja priložnosti

ter kdo resnično ustvarja mobilnost. Evropske zgodbe o uspehu so bile med konferenco 13. junija nagrajene z zlatim, srebrnim in bronastim priznanjem za akcije mobilnosti v vsaki izmed naslednjih petih kategorij: Comenius za šolsko izobraževanje, Erasmus za višje in visokošolsko izobraževanje, Grundtvig za izobraževanje odraslih, Leonardo da Vinci za poklicno in strokovno izobraževanje in usposabljanje in za prečne aktivnosti v kategoriji jeziki.

Konferenco so podprli tudi razstava izbranih evropskih projektov in objava priložnostnega razstavnega kataloga ter priprava posebnih brošur o primerih dobre prakse v vseh nagrajenih kategorijah.

Za otvoritvenim govorom **dr. Milana Zvera** in uvodnim nagovorom **Jána Figela** sta oba častna gosta počastila petnajst evropskih nagrajencev s podelitvijo priznanj, v drugem delu plenarnega dela pa so se tri ključne govornice podrobneje spustile v tematiko mednarodne mobilnosti posameznikov.

Odile Quintin¹, generalna direktorica Generalnega direktorata za izobraževanje in kulturo Evropske komisije, je v izhodiščih zatrdila, da je zdaj primeren čas za pogovor o mobilnosti v trenutnem političnem kontekstu kölnskega in bolonjskega procesa ter v času razvoja evropskega kvalifikacijskega okvira (EQF). Poudarila je, da je treba povečati dostopnost mobilnosti, razširiti paleto priložnosti in ponuditi hitre poti do boljših spretnosti. Prof. **Maria João Rodrigues**, predsedujoča Forumu za mobilnost v EU, je orisala razmišljanje foruma pred njegovim zaključnim srečanjem konec junija. Po njenih besedah Forum prepozna ambicije EU za mobilnost v Evropi, vendar na mobilnost gleda kot na odskočno desko za vse državljane in meni, da je treba zastaviti nove cilje, da bi ambicijo spremenili v realnost. Prof. **Aleksandra**

¹ Več o predstavitvi Quintinove, Rodriguesove in Kornhauser Frazerjeve najdete v poročilu konference, ki je izšlo v tiskani obliki, na voljo pa je tudi na spletnih straneh www.qim.si.

Kornhauser Frazer je k mobilnosti pristopila z vidika posameznika. Pojasnila je, da je po njenem mnenju več različnih vplivov mobilnosti, in sicer na posameznika, organizacijo, državo in regijo, pomemben pa je tudi globalni učinek. Opisala je vrednost mobilnosti zase in za druge vplivne evropske znanstvenike v zadnjih dvesto letih (Valvasorja, Hacqueta, Preloga, Reichsteina).

Uvodnemu, plenarnemu delu, sta sledili dve vzporedni delovni skupini, in sicer²:

• Delovna skupina 1: Mobilnost za vse – premagovanje ovir

Ta delovna skupina se je osredotočila na ovire za mobilnost, ki izhajajo iz družbenega in ekonomskega ozadja posameznikov, ter na postopke za odpravo teh ovir. Pri tem je razpravljavce zanimalo, kako je mogoče doseči večjo dostopnost mobilnosti, še zlasti ob upoštevanju družbenih in ekonomskih ovir, ter katere nove priložnosti bi bile lahko ponujene.

• Delovna skupina 2: Mobilnost izobraževalcev – vodilo sprememb

V tej delovni skupini so udeleženci razpravljali o tem, kaj je potrebno storiti za izboljšanje mobilnosti učnega osebja ter kakšen je vpliv mobilnosti na organizacije in izobraževalne sisteme. Ugotavljali so, kako bi bilo mogoče vplivati na organizacije, da bi v svoje splošne strategije vključile mobilnost osebja.

Konferenca se je končala s poročanjem dela v obeh skupinah, zaključke in priporočila na področju mobilnosti pa je ob koncu povzela ga. Quintin, ki je med drugim potrdila, da bo program EU Vseživljenjsko učenje še naprej

² Več o vsebini, govorcih in zaključkih obeh delovnih skupin najdete v poročilu konference, ki je izšlo v tiskani obliki, na voljo pa je tudi na spletnih straneh www.qim.si.

podpiral mobilnost in njene prednosti. Poudarila je še, da imajo pomembno vlogo pri ustvarjanju partnerstev za podpiranje mobilnosti in pritegovanju podjetij v akcije mobilnosti ter njihovo financiranje nacionalne agencije v državah članicah, ki nastopajo kot ambasadorke mobilnosti.

Vsi zaključki konference so zbrani v posebni publikaciji Poročilo Konference: Kakovost v mobilnosti programa Vseživljenjsko učenje, ki je bila izdana v slovenskem in angleškem jeziku in jo lahko vsi zainteresirani prejmete, dostopna pa je tudi na spletni strani www.qim.si in www.cmeplus.si.

Maja Mihelič Debeljak,

*namestnica direktorice in vodja programa
Vseživljenjsko učenje*

Delavnice za ocenjevalce

(12.–14. 3. 2008)

Tudi v letu 2008 je CMEPIUS nadaljeval s strategijo usposabljanja ocenjevalcev prijav na program VŽU. V sodelovanju s profesorjem Michaelom Cunninghamom iz Velike Britanije so marca potekale tri enodnevne delavnice za ocenjevanje prijav (12. in 13. 3. 2008 se je usposabljanja udeležilo 50 ocenjevalcev, 14. 3. 2008 pa zaposleni na CMEPIUS-u).

Cilj delavnice je bil ocenjevalcem celostno predstaviti potek in namen ocenjevanja prijav projektov programa Vseživljenjsko učenje. Osrednje sporočilo je bilo, da dober ocenjevalec ni le nekdo, ki ocenjuje. Dober ocenjevalec je tudi dober učitelj. Njegova naloga je med drugim, da omogoča in spodbuja projekte, ki bodo gojili vseživljenjsko učenje v Sloveniji (in drugod v Evropi). V ta namen mora ocenjevalec:

- dobro poznati področje sektorskega programa;
- razumeti načela, etiko in merila programa VŽU;
- imeti ustrezne analitične spretnosti, da oceni prednosti in slabosti posameznega projektnega predloga (njegovo t. i. 'vrednost za denar');
- obvladati pisanje do te mere, da lahko kolegom ocenjevalcem in tudi prijaviteljem ponudi koristne in uporabne informacije, nasvete, vodenje in priporočila. Evalvacija mora biti podana jasno in podprta z dokazi in argumenti o tem, kako je ocenjevalec prišel do svoje odločitve.

Na CMEPIUS-u se zavedamo, da je vloga ocenjevalcev v verigi izvajanja programa VŽU ključna, zato veliko vlagamo v njihov razvoj in usposabljanje. Kot zunanji strokovnjaki so ocenjevalci za nas pomembna vez s področji, ki jih program pokriva, s svojim delom nam pomagajo osmisлити evropski program v slovenskem kontekstu ter so dobrodošla pomoč pri usmeritvah našega dela, saj posredno ocenjujejo tudi to.

Konferenca Grundtvig učna partnerstva:

COMENIUS REGIO KONFERENCA Bruselj

3. novembra 2008 je v Bruslju potekala otvoritvena konferenca nove akcije programa Comenius, REGIO partnerstva. Predstavniki EK so udeležencem predstavili cilje in aktivnosti akcije ter organizirali tri delavnice na temo ključnih kompetenc, zagotavljanja kakovosti izobraževanja za vse učence in izboljševanja kompetenc in spodbud učiteljev ter šolskega osebja.

ŠTUDENSKA ARENA

Tudi v letošnjem letu je bil CMEPIUS prisoten med sodelujočimi na Študentski areni s predstavitvenim predavanjem *Odperte poti za odprte ljudi. Programi mobilnosti za mlade*. Promocijske brošure različnih programov pobude Vseživljenjsko učenje so bile na voljo na razstavnem prostoru predstavništva Evropske komisije v Republiki Sloveniji, ki nas je tudi letos prijazno sprejelo pod svoje okrilje.

Lansko leto je bila 20. obletnica programa Erasmus, ki je med programi pobude Vseživljenjsko učenje najbolj znan in prepoznaven program mobilnosti za študente, vendar tudi ostali programi omogočajo mobilnost za mlade. Tako sta bila predstavljena tudi programa VŽU Leonardo da Vinci in Comenius ter program CEEPUS. Glede na število obiskovalcev je razvidno, da zanimanje za mobilnost v času študija vsako leto narašča, saj se študenti zavedajo dodane vrednosti, ki jim jo ponuja mednarodna mobilnost. Kot vedno smo bili za podrobnejša vprašanja na voljo na Areninem križišču.

Evropske izkušnje na področju medkulturnega učenja, Istanbul, 9.–12. oktober 2008

Konferenca se je tudi v letošnjem letu izkazala kot enkratna priložnost za vpogled v ustvarjalnost in inovativnost primerov dobre prakse ter izmenjavo izkušenj in mnenj glede prispevka učnih partnerstev h krepitvi strpnosti, razumevanja, sprejemanja in spoštovanja drugačnosti. Navsezadnje je bil to tudi prostor in čas za tkanje mreže novih poznanstev. Rdeča nit okroglih miz in delavnic se je – v duhu letošnjega evropskega leta medkulturnega dialoga – raztezala znotraj področja medkulturnega učenja in dialoga. Konference se je udeležilo okoli sto štirideset udeležencev iz držav članic EU, EFTA in Turčije. Slovenijo je zastopal Pedagoški inštitut, ki kot partnerska organizacija sodeluje v Grundtvig učnem partnerstvu Evropska dimenzija v izobraževanju staršev (EDIPE, 2007–2009). Več o programu in dogajanju na spletni strani www.cmepius.si.

JABOLKA KAKOVOSTI 2008

Podelitev nacionalnih priznanj kakovosti v projektih mobilnosti v programu Vseživljenjsko učenje, 13. 11. 2008, Ljubljanski grad

Center RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja je skupaj z Ministrstvom RS za šolstvo in šport ter Ministrstvom RS za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo letos prvič podelil jabolka kakovosti za najboljše projekte mobilnosti v okviru programa Vseživljenjsko učenje. Tako smo nagradili najboljše stalno strokovno spopolnjevanje v okviru sektorskih programov Comenius in Grundtvig, najbolj kakovostno mobilnost udeležencev programov Erasmus in Leonardo da Vinci ter udeležbo na študijskem obisku, ki je pustila največji pečat. Dobitniki zlatih jabolk kakovosti in vsi nominirani projekti mobilnosti so zbrani v posebni publikaciji, ki je izšla ob tej priložnosti in je na voljo v tiskani obliki in na spletni strani www.cmepius.si.

Podelitev EVROPSKIH JEZIKOVNIH PRIZNANJ 2008

Slovenija od leta 2002 sodeluje v pobudi EU s področja učenja in poučevanja jezikov – Evropsko jezikovno priznanje, The European Label. Evropsko jezikovno priznanje prispeva k večjemu ozaveščanju o pomenu jezikovne raznolikosti v Evropi. Cilj tega priznanja je spodbujati primere dobre prakse in inovativnost pri učenju in poučevanju jezikov, razširjati rezultate uspešnih pobud ter spodbujati zanimanje širše javnosti za izboljšanje jezikovnih spretnosti. Od leta 1999 do konca leta 2007 je bilo v sodelujočih državah podeljenih več kot tisoč Evropskih jezikovnih priznanj, od leta 2002 naprej pa smo štirinajst Evropskih jezikovnih priznanj podelili tudi v Sloveniji. Koordinacija te pobude poteka v okviru CMEPIUS-a – Centra RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja.

Evropski prioriteti v letu 2008 sta bili medkulturni dialog in jeziki v poslovnem svetu.

V letošnjem razpisnem roku (30. 9. 2008) smo prejeli šestnajst vlog, zaključna slovesnost s podelitvijo priznanj je potekala 2. decembra 2008 v Modrem salonu Grand hotela Union v Ljubljani.

Evropski jezikovni priznanji v letu 2008 sta prejela:

- * projekt "Druži nas "najpravljljica" našega otroštva", ki ga koordinira Osnovna šola XIV. divizije Senovo ter
- * projekt "Eurocatering Language Training", ki ga koordinira Srednja šola za gostinstvo in turizem Celje.

Nacionalno jezikovno priznanje v letu 2008 za dosežek na področju učenja in poučevanja jezikov pa smo podelili projektu "Tu smo doma/ Qui siamo a casa", ki ga koordinira Državna nižja srednja šola sv. Cirila in Metoda s slovenskim učnim jezikom - podružnična šola na Katinari v Trstu. Vsem nagrajencem iskreno čestitamo!

Nacionalna valorizacijska konferenca in mednarodni kontaktni seminar

8. 12. 2008 je CMEPIUS organiziral valorizacijsko konferenco z naslovom **Program Vseživljenjsko učenje – mednarodni most med svetom izobraževanja in dela**. Glavni namen srečanja je bil izpostaviti primere projektov dobrih praks, pregledati dosežke in priložnosti, ki jih nudi program Vseživljenjsko učenje pri sodelovanju med izobraževalnimi organizacijami, podjetji in socialnimi partnerji in upravljanju s človeškimi viri. Povezovanje sveta dela in izobraževanja je v ospredju evropske agende prihodnosti razvoja izobraževanja. Glavni poudarek je bil na uspešnih praksah in tematikah, relevantnih za podprograma **Erasmus** (terciarno izobraževanje) in **Leonardo da Vinci** (poklicno izobraževanje in usposabljanje).

Med 7. in 10. 12. 2008 je potekal mednarodni kontaktni seminar Erasmus in Leonardo da Vinci z naslovom **Lifelong training – an international bridge between educational institutions and the world of work**. Na njem je sodelovalo prek trideset mednarodnih udeležencev (predstavnikov univerz, srednjih šol, podjetij in socialnih partnerjev), kar bo omogočilo pridobivanje koristnih stikov zainteresiranim za sodelovanje v naslednjih razpisih. Med cilji srečanja je bila tudi promocija Slovenije kot gostiteljice praks.

Nekega jesenskega dne pred desetimi leti ...

Ponedeljek, 7. september 1998, pisarniška soba v stavbi SCT na Kavčičevi 66 v Ljubljani. V pisarni štiri nadebudne nove sodelavke, koordinatorke programov Socrates in Leonardo da Vinci. Pred vsako izmed nas kup ali dva za nas popolnoma novih in tujih papirjev, dokumentov, opisov in pravil. Vse štiri začele z novo nalogo, zaposlene na takrat na novo ustanovljeni Službi za programe EU v okviru Centra RS za poklicno izobraževanje.

Vse štiri smo že imele nekaj izkušenj z mednarodnim sodelovanjem na področju izobraževanja in usposabljanja, a samostojno koordinatorsko delo programa je bilo za vse novo. Zase lahko iskreno rečem, da se mi tistega dne ni niti sanjalo, kaj vse me čaka na zanimivi, spremenljivi in burni poti uvajanja programov EU s področja izobraževanja in usposabljanja v Slovenijo.

»Eva, kateri program že imaš ti?«

»Linguo.«

»Aha, verjetno gre za jezike, po nazivu sodeč. Jaz imam Comenius. Menda je za šole, a ime mi ni prav nič blizu.«

Spomnim se, kako je naš takratni namestnik direktorja vstopil v pisarno in najavil: »Z ministrstva so posredovali vabilo na sestanek za nove države v Comeniusu, ki se ga moraš nujno udeležiti.«

»Aha, prav. Kdaj pa je?«

»V sredo, v Talinu. Menda moraš nekaj predstaviti.«

V sredo? V Talinu? V kateri izmed treh baltskih držav je že to? To sredo? Ojoj, saj so znoreli. Saj nimam pojma o tem Comeniusu, še osnovnih stvari si nisem utegnila prebrati. Pošteno me je zaskrbelo, kako bo šlo s tole službo. Kar stiskalo me je. Na vabilu je jasno pisalo, da je sestanek obvezen, in sicer gre za neuradni sestanek med

Evropsko komisijo in predstavniki vseh novih držav, ki vstopajo v program ali nekaj takega. In naloga predstavnika vsake naj bi bila, da vsem prisotnim in EK predstavi načrt izvajanja programa v svoji državi. Si mislite? Zgrabila me je panika, stiska, strah ... nisem vedela, kje naj primem, začnem. Zbrala sem se, pripravila kratko predstavitev slovenskega šolskega sistema in pojasnila, kako smo se komajda organizirali v samostojno službo, kaj več pa bomo pripravili do konca leta. Vse skupaj sem zavila v lepo 'računalniško' predstavitev z barvami, zvoki in krasnimi slikicami, ki so naključno skakale na ekran, da ne bi bilo takoj očitno, da nimam pojma. In sem šla v Talin, odločena, da se spopadem s tem Comeniusom. Spomnim se te prve službene poti, kot bi bilo včeraj. Bila sem vržena v vodo, misleč, da se bom utopila že prvi teden. Pa se nisem. In tudi ostale kolegice se niso. Kljub začetnim zagatam nismo obupale, ker nas je kar potegnilo notri, imele smo izziv.

Od takrat je minilo natanko deset let. Kar težko je verjeti, kako hitro je šlo in kako smo se razvili, širili in se organizirali tekom desetih let.

Kmalu nas je bilo več, maja 1999 smo uradno vstopili v programa Socrates in Leonardo da Vinci³ in presneto resno delo se je pričelo. Dobesedno nabirale smo projekte in posameznike, ki bi se udeležili teh in onih aktivnosti takratnih programov Socrates in Leonardo da Vinci. Če smo tedaj ogromno energije porabljale za to, da smo vzbudile dovolj zanimanja, je danes slika popolnoma drugačna, saj je interesa veliko več, kot pa imamo na voljo sredstev. Težko bi rekla, kaj je lažje.

Prvo generacijo programov Socrates in Leonardo da Vinci (1995–1999) smo ujeli za

rep in se v letu 2000 aktivno vključili v drugo generacijo (2000–2006). Na takratni Službi za programe EU smo bili zadolženi za izvajanje programov Socrates (področje izobraževanja) in Leonardo da Vinci (področje poklicnega in strokovnega izobraževanja in usposabljanja). Začeli smo z majhno ekipo, v malih prostorih in razpolagali z veliko manj sredstvi kot danes. Učili smo se sproti in se izpopolnjevali, seveda skupaj z našimi prijavitelji. Ko smo leta 2003 postali samostojni javni zavod CMEPIUS, smo postopoma prevzemali še dodatne, nove programe, kot so npr. Erasmus Mundus, e-Learning in CEEPUS. Prevzeli smo pobude Netd@ys, Evropsko jezikovno priznanje in ERA MORE ter se vključevali v različne projekte in delovne skupine. V dogovoru s tedanjim Ministrstvom za šolstvo, znanost in šport smo prevzeli tudi nekatere aktivnosti, ki izhajajo iz bilateralnih sporazumov Slovenije za štipendiranje. V letu 2004 smo se skupaj z vso Slovenijo veselili vstopa v EU, polnopravno članstvo pa nam je prineslo skoraj enkrat več projektnih sredstev, s tem pa tudi prav toliko več dela. Malo nas je skrbelo, a se tudi tokrat nismo prestrašili. Skupaj smo se lotili zahtevne naloge. Ko so nas septembra 2005 obiskali (pa ne le obiskali, temveč do potankosti pregledali) evropski revizorji, smo bili vsi na trnih, čeprav smo se zavedali, da se trudimo. In ko smo prejeli njihovo poročilo in bili kot ena najboljših nacionalnih agencij v Evropi pohvaljeni, smo dobili potrditev, da delamo dobro in smo na pravi poti.

³ Naslednja številka Priložnosti bo posvečena deseti obletnici polnopravnega sodelovanja Slovenije v programih EU na področju izobraževanja in usposabljanja.

Ob koncu druge generacije programov (konec leta 2006) smo naredili prvo resno revizijo našega dela in ponosno ugotovili, da imamo veliko pokazati, da veliko znamo, da smo se dobro razvili in postavili, le pisarne so nam spet začele postajati pretesne. Več nas je bilo kot ob začetku, veliko več smo vedeli, bolj smo bili samozavestni, pa vendar spet rahlo zaskrbljeni ob prevzemanju izvajanja novega programa, ki zajema še več aktivnosti, še več in drugačna področja, predvsem pa Sloveniji in našim prijaviteljem namenja veliko več sredstev. Z letom 2007 smo vstopili v tretjo generacijo programov pod skupnim imenom Vseživljenjsko učenje, ki smo ga v Sloveniji pričeli z veliko otvoritveno konferenco decembra 2006.

Leto 2008 nas je, tako kot celotno Slovenijo, zaznamovalo predsedovanje Svetu EU. Tudi CMEPIUS-u je pripadla čast pobude in organizacije enega pomembnejših evropskih dogodkov na področju izobraževanja in usposabljanja. Pripravili in izvedli smo konferenco Kakovost v mobilnosti programa VŽU, ki se je udeležilo skoraj štiristo predstavnikov iz dvaintridesetih držav. To je bil kar hud zalogaj za nas. A smo zmogli in se izkazali.

Po dveh letih novega programa ugotavljamo, da smo res že 'stare bajte' in stalnica v evropskem prostoru, saj smo ena redkih agencij, ki se relativno malo ali skoraj nič ne menja. Tako nas vključujejo v različne mednarodne delavne skupine in nas pogosto povprašajo za mnenje. Prav slednje se mi je tistega septembrskega dne leta 1998 zdela popolna znanstvena fantastika. Vsi predstavniki drugih držav in nacionalnih agencij so se mi zdeli svetlobna leta pred nami ... in sedaj smo tam tudi mi. Kdo bi si mislil. Ne, ne bomo zaspali na doseženem. Imamo še veliko dela, bili bi lahko še veliko boljši. In tudi bomo.

Ekipa se pravzaprav ni veliko spreminjala, je pa z novimi in dodatnimi nalogami in sredstvi rasla in se širila, tako strokovno kot številčno.

Danes, ko praznujemo deseto obletnico delovanja, nas je v kolektivu že enaindvajset zanesenjaških, odprtih in delovnih kolegic in kolegov.

Najbolj smo veseli in ponosni na pohvale zadovoljnih prijaviteljev in na vse izkušnje, ki so jih prinesle ideje, projekti in mobilnosti, ki smo jih na CMEPIUS-u tako ali drugače pomagali spraviti v življenje. Vse to nas uči in nam pomaga pri nadaljnjem razvoju in upamo, da bomo v prihodnje še boljši, še bolj uspešni in še bližje vsem, ki so vam programi namenjeni.

In še:

VSE NAJBOLJŠE, CMEPIUS!

*Maja Mihelič Debeljak,
namestnica direktorice in vodja programa
VŽU*

Center RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja (CMEPIUS) objavlja POVABILO K SODELOVANJU v decentraliziranih aktivnostih programa VSEŽIVLJENJSKO UČENJE (VŽU) v letu 2009

I. SPLOŠNE INFORMACIJE

Vsi, ki bi želeli prijaviti projekte in aktivnosti v okviru programa Vseživljenjsko učenje, pozorno preberite razpis Evropske skupnosti, ki je bil objavljen v Uradnem listu Evropskih skupnosti 8. 10. 2008 (OJ C 255/7 of 08.10.2008, p. 6) in je dosegljiv na spletnih straneh Evropske komisije http://ec.europa.eu/education/llp/doc848_en.htm ter Centra RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja (v nadaljevanju nacionalna agencija) <http://www.cmeplus.si/razpisi/llp09.aspx>.

Le-ta vključuje naslednje dokumente:

- Javna objava: program Vseživljenjsko učenje – razpis za zbiranje predlogov 2009
- Strateške prednostne naloge (posodobljena različica za 2009)
- VŽU Vodnik za prijavitelje 2009: I. del – splošna določila
- VŽU Vodnik za prijavitelje 2009: II. del – sektorski programi in akcije
- VŽU Vodnik za prijavitelje 2009 – pojasnila po posameznih akcijah
- Nacionalna pravila za prijavitelje

Celotno razpisno dokumentacijo je treba ob prijavi natančno prebrati in upoštevati. Natančneje bo dokumentacija pojasnjena na vseh informativnih dnevih in usposabljanjih, ki jih bo organizirala nacionalna agencija.

Prijavni obrazci za posamezno akcijo in nacionalna pravila za prijavitelje bodo objavljeni na spletni strani <http://www.cmeplus.si>.

II. ROKI ZA PRIJAVO

Povabilo k sodelovanju zajema sledeče akcije programa VSEŽIVLJENJSKO UČENJE s pripisanimi razpisnimi roki:

Akcije programa Vseživljenjsko učenje	Rok za prijavo
COMENIUS šolska partnerstva	20. februar 2009
COMENIUS regio partnerstva	20. februar 2009
COMENIUS asistenti	30. januar 2009
COMENIUS šole gostiteljice, ki zaprosijo za pridobitev Comenius asistenta	30. januar 2009
COMENIUS mobilnost – COMENIUS stalna strokovna spopolnjevanja za delavce v VIZ*	16. januar 2009
	30. april 2009
	15. september 2009
ERASMUS intenzivni jezikovni tečaji (EILC)	6. februar 2009
ERASMUS individualna mobilnost študentov in zaposlenih (IM)	13. marec 2009
ERASMUS intenzivni programi (IP)	13. marec 2009
LEONARDO DA VINCI mobilnost	6. februar 2009
LEONARDO DA VINCI partnerstva	20. februar 2009
LEONARDO DA VINCI prenos inovacij	27. februar 2009
GRUNDTVIG učna partnerstva	20. februar 2009
GRUNDTVIG stalna strokovna spopolnjevanja za osebje v izobraževanju odraslih*	16. januar 2009
	30. april 2009
	15. september 2009
GRUNDTVIG delavnice	20. februar 2009
GRUNDTVIG asistenti	31. marec 2009
GRUNDTVIG projekti prostovoljnega dela starejših	31. marec 2009
ŠTUDIJSKI OBISKI	9. april 2009

*Opomba: prijavni rok je vezan na upravičeno obdobje, v katerem se mobilnost izvede.

Prijavnice za posamezne akcije je treba izpolniti na ustreznih prijavnih obrazcih in oddati v določenem razpisnem roku. Poslane morajo biti v elektronski obliki na elektronski naslov ustreznega sektorskega programa (comenius@cmepius.si, erasmus@cmepius.si, leonardo@cmepius.si, grundtvig@cmepius.si) in v tiskani obliki, kot priporočena pošiljka, na naslov nacionalne agencije programa Vseživljenjsko učenje: CMEPIUS, Ob železnici 16, 1000 Ljubljana, v skladu z navodili iz razpisa.

III. DODATNE INFORMACIJE

Vsi zainteresirani ste vabljeni, da se udeležite informativnih dni in usposabljanj za prijavitelje, ki jih bo organizirala nacionalna agencija. Termini in lokacije bodo ažurno objavljeni na spletni strani <http://www.cmepius.si>.

Vse dodatne informacije, podrobni razpisni pogoji, tehnične zahteve in prijavnice so dosegljivi na spletni strani <http://www.cmepius.si/razpisi/llp09.aspx>. Za dodatna vprašanja in pojasnila smo dosegljivi na naslovu: CMEPIUS, Ob železnici 16, 1000 Ljubljana, tel. 01 586 42 51, faks 01 586 42 31, elektronska pošta: info@cmepius.si.

Izkušnje pretekle generacije programov Socrates in Leonardo da Vinci in izzivi za prihodnost

Na področju izobraževanja in usposabljanja je Evropska unija prehodila dolgo pot iskanja sinergij. K združevanju Evrope in ljudi v njej sta v obdobju 2000–2006 pripomogla tudi programa Socrates II in Leonardo da Vinci II, ki sta se prek nacionalne agencije izvajala tudi v Sloveniji. Cilji obeh programov so uresničevali skupne evropske interese ter tudi nacionalne trende, kjer v krovnem zakonu na področju izobraževanja (ZOFVI, 2. člen) preberemo, da je eden ključnih ciljev sistema izobraževanja in usposabljanja ravno omogočanje vključevanja v procese evropskega povezovanja.

V želji, da bi ugotovili, kolikšen učinek sta imela omenjena programa v obdobju 2000–2006, je nacionalna agencija naročila izdelavo evalvacijske študije učinkov teh programov. Ugotovitve evalvacije se nanašajo na akcije Arion, Comenius šolska partnerstva in šole gostiteljice Comenius asistentov, Comenius individualna mobilnost, Erasmus mobilnost študentov in profesorjev, praktično izobraževanje in usposabljanje v programu Leonardo da Vinci II (organizacije) in CEDEFOP študijske obiske⁴.

Evalvacija je pokazala, da tako posamezniki kot organizacije zaznavajo pomemben vpliv udeležbe v omenjenih programih po prav vseh temeljnih programskih ciljih. Povedano drugače, evalvirane akcije oziroma programi učinkujejo na prav vseh področjih, opredeljenih s programskimi cilji. To je ključna informacija za udeležence programov v prihodnje, saj ugotovitve kažejo, da so pozitivni učinki sodelovanja v evropskih programih zagotovljeni. Hkrati je to pomembno tudi za nacionalno agencijo, saj potrjuje vrednost in uspešnost njihove temeljne dejavnosti. Naj ob tem omenimo tudi, da organizacije v povprečju ocenjujejo večji vpliv akcij oz. programov kot posamezniki, kar je z vidika učinkov na sistemskem nivoju ravno tako ugoden trend. Na nacionalnem nivoju bi tako veljalo razmisliti o še tesnejši integraciji omenjenih evropskih programov podpore izobraževanju in usposabljanju v nacionalne politike. To je smiselno tudi zato, ker je pri decentraliziranih akcijah akterjem na nacionalni ravni prepuščeno iskanje prioriteten usmeritev oz. ciljev in pričakovanih standardov kakovosti. Nadaljnji razvoj tako zahteva še bolj aktivno in učinkovito sodelovanje ključnih skupin akterjev: nacionalne agencije, ministrstev, udeležencev programa in raziskovalne skupine.

⁴ Rezultate in ugotovitve ter uporabljen metodo podrobneje predstavljamo v knjigi *Socrates in Leonardo da Vinci v Sloveniji: Učinki programov Socrates II in Leonardo da Vinci II v Sloveniji v obdobju 2000–2006*.

V želji po zagotavljanju čim več pozitivnih učinkov za udeležence programa Vseživljenjsko učenje, ki je nadomestil programa Leonardo da Vinci II in Socrates II, čaka glavne akterje več izzivov. Na račun razveseljive ugotovitve, da akcije individualne mobilnosti pomembno prispevajo tudi k dvigu družbenega in ekonomskega položaja skupin udeležencev iz nižjih družbenih slojev, bi veljalo na šolah, fakultetah in nacionalni agenciji dodatno spodbuditi vključevanje posameznikov iz socialno in ekonomsko deprivilegiranih okolij. V okviru akcije Erasmus namreč predvsem mladi zaznavajo, da je akcija primeren mehanizem promocije družbenega statusa. Dodatno pozornost bi veljalo nameniti tudi spodbujanju večje zastopanosti moških udeležencev akcij, saj je bila njihova udeležba v tem obdobju sorazmerno šibka.

Pogostost udeležbe organizacij posameznih slovenskih regij sicer sovпада s številom prebivalcev po regijah, vendar je še vedno očitna šibka zastopanost nekaterih regij z relativno močnimi šolskimi centri, kot je npr. jugovzhodna Slovenija.

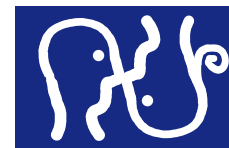
Področje, na katerem imata programa največji vpliv, je izboljšanje znanja tujih jezikov. Seveda predstavlja trajanje udeležbe v akciji pomemben multiplikator vpliva na jezikovnem področju, ki ga je pri akcijah s krajšim trajanjem moč nadomestiti z intenzivnejšo pripravo na akcijo oz. z intenzivnejšim vključevanjem v organizacijske vidike izvedbe projektov (jezikovne in splošne priprave, seznanjanje z obveznostmi, dolžnostmi, cilji in rezultati mobilnosti oz. projektov). Naj opozorimo, da je navedeno stališče podprto in priporočeno tudi z Evropsko listino kakovosti za mobilnost.

Veliko priložnosti za izboljšanje učinkov akcij predstavljata tudi slabše ocenjeni vpliv akcij na področjih spodbujanja inovativnosti in kakovosti na nivoju izobraževalnih organizacij. Na omenjenih področjih zaznava največji vpliv najstarejša skupina udeležencev. Nasprotno velja za mlade. Sklepamo, da mladi – študenti in udeleženci individualnih mobilnosti – nimajo možnosti vplivanja na kakovost in inovativnost izobraževalnih institucij. Te institucije tako zamujajo veliko priložnost koriščenja širine in bogastva individualnih izkušenj študentov, ki bi jih morale znati sistematično vsrkati in smiselno uporabiti pri lastni praksi.

Pomemben cilj pričujoče evalvacije predstavlja tudi ugotavljanje kakovostnih vidikov delovanja programov, ki bi posredovali izhodišča za uspešnejše vodenje in delovanje programa Vseživljenjsko učenje, ki se je začel leta 2007. Verjamemo, da nadgradnja pričujoče evalvacije obeta širšo perspektivo bodočih tovrstnih informacij in boljšo izrabo le-teh za razvoj in nenehno izboljševanje. Tako si ob koncu ne moremo kaj, da ne bi že sedaj povabili bodočih udeležencev programa Vseživljenjsko učenje k sodelovanju pri nadaljnjih evalvacijskih prizadevanjih.

Alenka Jurič Rajh – Šola za ravnatelje
Klemen Širok – Fakulteta za management

Publikacija je v tiskani obliki na voljo na CMEPIUS-u ali na povezavi http://www.cmepius.si/za_medije/publikacije.aspx.

Center RS za mobilnost
in evropske programe
izobraževanja in
usposabljanja

Ob železnici 16
1000 Ljubljana, Slovenija
Tel.: (01) 586 42 51
Fax: (01) 586 42 31
E-pošta: info@cmepius.si
www.cmepius.si